

כרטיס צפיה בסרטון איך נזהרים מברכה לבטלה?

מקור: הלכות והליכות חלק א' – הלכות תפילה פרק י"ג הלכות ה"י
שכבת הגיל: ביניים

תשובון למורה

צעד ראשון – מזהים ציטוט מהמקרא וחוקרים

איך מזהים ציטוט?

- בדרך כלל לפני הציטוט / הפסוק תבוא מילת ההצעה "שנאמר", "שכתוב" וכדומה.
- הפסוק יצוטט בתוך מרכאות: "..."
- לאחר הציטוט מופיע בתוך סוגריים המקור (הספר מהתנ"ך, הפרק והפסוק) שממנו הובא הציטוט.

בהלכה ה' מצוטטים שני פסוקים.

1. ציינו מאיזה מקור בתורה מובא כל אחד מהפסוקים.

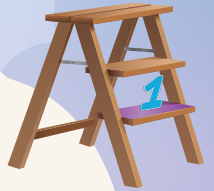
שימו לב: כאשר בציטוט המקור כתובה המילה "שם" - במקום השם של החומש או הספר בתנ"ך - מתכוונים לחומש/לספר שמוזכר שם - כלומר: במקור שהוזכר קודם לכן. לפעמים נמצא פעמיים את המילה "שם" (שם שם...) ואז הכוונה להסתכל במקור הקודם - באותו חומש/ספר וגם באותו פרק...

דברים י', כ' + דברים כח, נח

2. העתיקו את המילים הזהות - המופיעות בשני הפסוקים המצוטטים, וכן את המילים שהן מאותה משפחת מילים. **את ה' + תירא / ליראה**

3. איזו מצווה נלמדת מפסוקים אלו? **יראת ה'**

4. לפי המובא בהלכה, איזה איסור כוללת המצווה הזו? **לא להזכיר/להוציא את שם ה' לבטלה - לחינם**

צעד שני – מזכירים מושגים

באמירת ברכה אנחנו מזכירים את שם ה', לכן צריך להיזהר שלא לברך ולהזכיר את שם ה' לחינם.

בהקשר לכך מוזכרים בהלכה ח' שני מושגי תוכן - הם קשורים לנושא "ברכות" וצבועים באדום.

1. העתיקו כל מושג לימין הגדרתו - צבעו אותו **בצבע אדום**,

- היעזרו בהגדרת המושגים בפינת המושגים שבאתר "עולם תוכן הלכה".

• **ברכה לבטלה** - ברכה שאין מחוייבים בה בשעה שהיא נאמרת, לדוגמא: אדם שמברך "שהכל" סתם, כשאיננו מתכוון לאכול או לשתות בכלל.

• **ברכה שאינה צריכה** - ברכה שגורמים את חיובה באופן מיותר, שאינו נצרך - כאשר בתכנון נכון לא היו צריכים לאומרה, למשל: אדם שרוצה לאכול תפוח ואגס, וכשמברך "העץ" מכון בכוונה לא לפטור את האגס בברכה זו (אפילו שלשתיהם אותה ברכה) ואח"כ מברך שוב "העץ" על האגס - בברכה זו הוא מחוייב כרגע, כי לא כיוון בברכה הקודמת על האגס... אבל עצם הגרימה למצב שידרוש את הברכה הייתה מיותרת.

2. הוסיפו דוגמא משלכם לכל מושג.

למורה, חשוב להסביר לתל' שהברכה יקרה ומקודשת, כאשר נאמרת לצורך מטרתה להוסיף ברכה בעולם, אך כשהיא נאמרת שלא לצורך, היא נעשית דבר 'קל' שאין מכירים בערכו ופוגעת במעמד הברכות כולן.

צעד שלישי - מהירים הלכה

1. מה הדין, אם התחיל בטעות לברך, ואמר: "ברוך אתה ה'" (עם שם ה', כמובן...)
ונזכר מיד, שאינו צריך לברך בעצם? מדוע הפיתרון הזה מועיל? (הלכה ט')
ימשיך ויאמר מיד "למדני חוקיך" - בכך ישלים פסוק שלם מתהילים, ומותר להגיד פסוק שלם עם שם ה'.
 2. מה הדין, אם כבר אמר ברכה שלמה בטעות, ונזכר שאינו צריך לברך? (הלכה ט')
יאמר מיד: "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד." (בכך הוא מברך את שם ה' מבלי להזכירו במפורש, ומתקן במעט את הזכרת שם ה' לחינם...)
 3. מה הדין, אם צריך לברך על משהו, אבל הוא אינו זוכר אם כבר ברך או לא? מהו הטעם לכך? (הלכה י')
- לא יברך - שמא כבר ברך ויכשל באמירת ברכה פעם שניה - לבטלה.**
- * אם התנסיתם כבר פעם בהכנת או מילוי תרשים מבנה להלכה (מקרה, דין, טעם) הכינו תרשים מבנה להלכה ח' או ט'.

צעד רביעי - נזכרים הסראון, לוחדים וחודים

קרה לכם פעם מקרה דומה למתואר בהלכה י'?

כיצד אפשר להימנע מאמירת ברכה לבטלה?

היזכרו בסרטון, באבא ובפעולות שהוא עשה, כדי שיוכל להתרכז ולכוון בברכה.

כתבו לו מכתב תודה: פרטו בו את העצות לריכוז בברכה, שלמדתם ממנו, והודו לו עליהן.